Львівський професійний коледж
готельно-туристичного та ресторанного сервісу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з НМР
_____ Марія СКОРОБОГАТА
26 серпня 2025 р.

Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з дисципліни «Історія державності та культури України»

Спеціальність «Харчові технології»
Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма «Харчові технології»

Підготував:
Викладач Афтанас А.А.

Погоджено на засіданні циклової комісії викладачів дисциплін гуманітарного циклу
Протокол № 01 від 26 серпня 2025 р.

Голова циклової комісії _____ Ірина ГОЛЕЦЬ

Львів 2025

Заняття 1. Найдавніші поселення на території України: археологічні відкриття та джерела

Мета: дослідити процес заселення українських теренів від епохи палеоліту до раннього залізного віку. З'ясувати роль археології як основного джерела вивчення дописемної історії. Детально проаналізувати феномен Трипільської культури, її господарський устрій та духовний світ, а також вивчити вплив кочових цивілізацій (скіфів, сарматів) та античних міст-держав Північного Причорномор'я на формування культурного ландшафту України.

Завдання:

1. Ознайомитися з основними археологічними пам'ятками (Мізинська стоянка, Київ-Коба).
2. Проаналізувати особливості «неолітичної революції» на прикладі Трипільської культури.
3. Порівняти спосіб життя та матеріальну культуру осілих землеробів та степових кочівників.
4. Дослідити систему взаємовідносин між античними полісами та місцевим населенням (варварським світом).

Питання для перевірки базових знань:

- Що вивчає наука археологія та які типи джерел вона використовує?
- Які головні досягнення людини в епоху неоліту?
- Чому Трипільську культуру називають «цивілізацією протоміст»?
- Хто такий Геродот і що він писав про скіфів?

План семінарського заняття:

1. Кам'яна доба на території України: стоянки та типи людської діяльності.
2. Трипільська археологічна культура: побут, кераміка, релігійні вірування.
3. Велике розселення слов'ян та їхні сусіди.
4. Скіфо-сарматська доба: соціальний устрій та ювелірне мистецтво («Звіриний стиль»).

Теми доповідей:

1. Мистецтво палеоліту: музичні інструменти та орнаменти Мізина.
2. Вікентій Хвойка – фундатор української археології.
3. Скіфська Пектораль як візуальна енциклопедія життя давнього населення.
4. Античні міста Північного Причорномор'я (Ольвія, Пантікапей, Херсонес): культура та побут.
5. Збруцький ідол як джерело вивчення слов'янського язичництва.

Список використаної літератури:

1. Cunliffe B. The Scythians: Nomad Warriors of the Steppe. Oxford : Oxford University Press, 2019. 224 p.
2. Magocsi P. R. A History of Ukraine: The Land and Its Peoples. 2nd ed., rev. and exp. Toronto : University of Toronto Press, 2010. 894 p.

3. Археологія України: курс лекцій / Л. Л. Залізняк, О. П. Моця, Р. В. Терпиловський. К. : Либідь, 2005. 504 с.
4. Відейко М. Ю. Трипільська цивілізація. К. : Наш час, 2008. 256 с.
5. Давня історія України: у 3 т. / ред. П. П. Толочко. К. : Наукова думка, 1997. Т. 1. 440 с.
6. Залізняк Л. Л. Первісна історія України. К. : Вища школа, 1999. 264 с.
7. Крижицький С. Д. Античні держави Північного Причорномор'я. К. : Наукова думка, 1998. 310 с.
8. Мозолевський Б. М. Скіфський степ. К. : Наукова думка, 1983. 200 с.
9. Терпиловський Р. В. Слов'яни та їхні сусіди в I тис. н.е. К. : Либідь, 2004. 254 с.

Посилання на вебресурси:

- Інститут археології НАН України
- Trypillia.com (Virtual Museum)

Заняття 2. Русь-Україна: державність та політичні процеси

Мета: Дослідити генезис та еволюцію Київської держави як одного з провідних центрів середньовічної Європи. Проаналізувати форми державного правління, роль князівської влади та народних зборів (віча). Вивчити міжнародні зв'язки Русі, вплив християнства на політичні процеси та причини переходу до удільної роздробленості.

Завдання:

1. Проаналізувати теорії походження Русі (норманська, антинорманська).
2. Охарактеризувати реформи Володимира Великого та Ярослава Мудрого.
3. Дослідити правову систему Русі на основі «Руської Правди».
4. Вивчити зміст Любецького з'їзду князів як спроби стабілізації держави.

Питання для перевірки базових знань:

- Коли і ким була започаткована династія Рюриковичів?
- Яка роль «шлюбної дипломатії» Ярослава Мудрого?
- Що таке лествичне право престолонаслідування?
- Які основні категорії населення Русі виділяла «Руська Правда»?

План семінарського заняття:

1. Утворення Київської держави: основні етапи та політичні вектори перших князів.
2. Політичний розквіт Русі в X–XI ст.: внутрішні реформи та зовнішня експансія.
3. Християнізація Русі як геополітичний вибір.
4. Феодальна роздробленість: об'єктивні причини та наслідки монгольської навали.

Теми доповідей:

1. Княгиня Ольга: перша реформаторка та дипломатка на київському престолі.
2. «Руська Правда» як пам’ятка середньовічного права Європи.
3. Анна Ярославна – королева Франції: український слід у європейській історії.
4. Володимир Мономах: «Повчання дітям» як політичний маніфест.
5. Культура Русі-України: зодчество, іконопис та літописання.

Список використаної літератури:

1. Franklin S., Shepard J. The Emergence of Rus, 750–1200. London ; New York : Longman, 1996. 450 p.
2. Martin J. Medieval Russia, 980–1584. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2007. 504 p.
3. Plokhy S. The Gates of Europe: A History of Ukraine. New York : Basic Books, 2015. 432 p.
4. Войтович Л. В. Князівські династії Східної Європи (кінець IX – початок XVI ст.). Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича, 2000. 649 с.
5. Грушевський М. С. Історія України-Руси: у 11 т. К. : Наукова думка, 1991. Т. 1. 736 с.; Т. 2. 632 с.
6. Котляр М. Ф. Історія давньої Русі. К. : Інститут історії України, 2002. 230 с.
7. Полонська-Василенко Н. Д. Історія України: у 2 т. К. : Либідь, 1995. Т. 1. 472 с.
8. Ричка В. М. Київська Русь: від язичництва до християнства. К. : Знання, 1996. 123 с.
9. Толочко П. П. Київська Русь. К. : Абрис, 1996. 360 с.

Посилання на вебресурси:

- Litopys.org.ua (Давньоруські літописи)
- Національний музей історії України

Заняття 3. Література та культура Галицько-Волинської держави

Мета: дослідити Галицько-Волинську державу як правонаступницю традицій Київської Русі та важливий культурний міст між сходом і заходом. Проаналізувати специфіку західноукраїнського літописання, архітектури (романський стиль) та релігійного життя. Оцінити роль Данила Галицького у розвитку міської культури та інтеграції держави в європейський культурний простір.

Завдання:

1. Вивчити особливості Галицько-Волинського літопису як літературної пам'ятки.
2. Дослідити архітектурні досягнення Галича, Холма та Львова.
3. Проаналізувати вплив католицького Заходу на матеріальну культуру князівства.
4. Ознайомитися з пам’ятками книжкового мистецтва (Євангелія, ікони).

Питання для перевірки базових знань:

- Хто був автором Галицько-Волинського літопису?
- У чому особливість коронації Данила Романовича (1253 р.)?
- Які архітектурні пам'ятки княжого Галича збереглися до нашого часу?
- Чим відрізнявся західноукраїнський тип храму від київського?

План семінарського заняття:

1. Галицько-Волинське літописання: художні особливості та ідеологічна спрямованість.
2. Культові споруди та фортифікаційна архітектура Галичини та Волині.
3. Освіта, наука та книжкова справа в Західній Русі.
4. Образотворче та прикладне мистецтво: візантійські традиції та готичні впливи.

Теми доповідей:

1. Король Данило Галицький – засновник міст та меценат.
2. Галицько-Волинський літопис: образ «самодержця всієї Русі» Романа Мстиславича.
3. Дорогочинське Євангеліє – пам’ятка давньоукраїнської писемності.
4. Львів як новий культурний центр у XIV ст.
5. Релігійна толерантність у Галицько-Волинській державі.

Список використаної літератури:

1. Войтович Л. В. Галицько-Волинські етюди. Біла Церква, 2011. 480 с.
2. Котляр М. Ф. Галицько-Волинська Русь. К.: Альтернативи, 1998. 336 с.
3. Крип’якевич І. П. Галицько-Волинське князівство. К.: Наукова думка, 1984. 176 с.
4. Галицько-Волинський літопис / пер. Л. Махновця. К.: Дніпро, 1989.
5. Александрович В., Войтович Л. Король Данило Романович. Біла Церква, 2013.
6. Ісаєвич Я. Д. Галицько-Волинська держава. Львів, 1999.
7. Чижевський Д. Історія української літератури. К.: Академія, 2003.
8. Subtelny O. Ukraine: A History. University of Toronto Press, 2009. 800 p.
9. Magocsi P. R. The Roots of Ukrainian Nationalism. University of Toronto Press, 2002.
10. Rowell S. C. Lithuania Ascending: A Medieval Baron in Search of an Empire. Cambridge University Press, 1994.

Посилання на вебресурси:

- Енциклопедія історії України
- Давній Галич (Національний заповідник)

Заняття 4. Козацька доба: Запорізька Січ та Визвольної війна Б. Хмельницького

Мета: розкрити феномен українського козацтва як лицарського стану та фундаменту нової державності. Проаналізувати унікальну політичну систему Запорізької Січі («християнської республіки»), її військову майстерність та побут. Детально вивчити стратегію та тактику Визвольної війни середини XVII ст., процес розбудови Української козацької держави (Гетьманщини) та її місце в міжнародних відносинах того часу.

Завдання:

1. Охарактеризувати структуру козацької адміністрації та демократичні принципи самоврядування.
2. Дослідити причини та перебіг основних битв Визвольної війни (Жовті Води, Корсунь, Пилявці, Берестечко).
3. Проаналізувати зміст Березневих статей 1654 р. та Гадяцького договору 1658 р.
4. Оцінити роль Богдана Хмельницького як дипломата та державотворця.

Питання для перевірки базових знань:

- Що таке «козацькі клейноди»?
- Чим відрізнялися реєстрові козаки від запорожців?
- Яка роль битви під Берестечком у долі повстання?
- Що таке «Руїна» в історії України?

План семінарського заняття:

1. Виникнення козацтва та військово-політичний устрій Запорізької Січі.
2. Б. Хмельницький та початок Національно-визвольної війни: від повстання до держави.
3. Гетьманщина: адміністративний поділ, фінансова система та військо.
4. Козацька культура: думи, барокова література та архітектура.

Теми доповідей:

1. Козацькі чайки: морські походи та військове мистецтво запорожців.
2. Петро Конашевич-Сагайдачний – реформатор війська та меценат освіти.
3. Іван Мазепа: політик, покровитель мистецтв та спроба розриву з Росією.
4. Пилип Орлик та його Конституція 1710 р.
5. Жінка в Козацьку добу: права, господарювання та меценатство.

Список використаної літератури:

1. Gordon L. Cossack Rebellions: Social Turmoil in Sixteenth-Century Ukraine. Albany : State University of New York Press, 1983. 289 p.
2. Plokhy S. The Cossacks and Religion in Early Modern Ukraine. Oxford : Oxford University Press, 2001. 424 p.
3. Sysyn F. E. Between Poland and Ukraine: The Dilemma of Adam Kysil, 1600–1653. Cambridge, Mass. : Harvard Ukrainian Research Institute, 1985. 388 p.
4. Апанович О. М. Гетьмани України і кошові отамани Запорозької Січі. К. : Либідь, 1993. 64 с.

5. Брехуненко В. А. Козаки на степовому кордоні Європи. К. : Інститут історії України НАН України, 2011. 520 с.
6. Голобуцький В. О. Запорозьке козацтво. К. : Вища школа, 1994. 539 с.
7. Плохій С. М. Козацький міф. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 440 с.
8. Смолій В. А., Степанков В. С. Богдан Хмельницький. К. : Либідь, 1993. 504 с.
9. Щербак В. О. Українське козацтво: формування соціального стану. К. : Генеза, 2000. 288 с.
10. Яворницький Д. І. Історія запорозьких козаків: у 3 т. К. : Наукова думка, 1990. Т. 1. 560 с.; Т. 2. 630 с.; Т. 3. 680 с.

Посилання на вебресурси:

- Національний заповідник "Хортиця"
- Cossackdom.com (Архів козацьких документів)

Заняття 5. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій

Мета: проаналізувати особливості перебування українських земель у складі двох імперій у XIX ст. Дослідити процеси промислового перевороту, модернізації та соціальних реформ. Вивчити етапи українського національного відродження: від етнографічно-літературного до політичного. Порівняти умови розвитку української культури в умовах жорсткої русифікації (Наддніпрянщина) та австрійського конституціоналізму (Галичина).

Завдання:

1. Охарактеризувати діяльність Кирило-Мефодіївського товариства та Громад.
2. Проаналізувати антиукраїнське законодавство: Валуєвський циркуляр та Емський указ.
3. Дослідити роль «Руської трійці» та «Весни народів» 1848 р. для Західної України.
4. Вивчити внесок М. Драгоманова та І. Франка у формування політичної думки.

Питання для перевірки базових знань:

- Чому Галичину називали «українським П’ємонтом»?
- Хто був автором праці «Україна irredenta»?
- Які наслідки скасування кріпацтва (1861 р.) для України?
- Що таке «хлопоманство»?

План семінарського заняття:

1. Політика Російської імперії щодо України: адміністративно-територіальний устрій та заборони мови.
2. Національне відродження в Наддніпрянщині: Т. Шевченко та діяльність інтелігенції.

3. Суспільно-політичне життя Галичини: від «Руської трійці» до створення перших партій.
4. Економічна модернізація: розвиток цукрової промисловості та будівництво залізниць.

Теми доповідей:

1. Михайло Грушевський – творець наукової концепції історії України.
2. Меценати України: родини Терещенків, Симиренків, Ханенків.
3. Іван Франко: шлях від соціалізму до національної ідеї.
4. Просвітницька діяльність «Просвіти» на Сході та Заході.
5. Жіночий рух в Україні у XIX ст.: Наталя Кобринська.

Список використаної літератури:

1. Грицак Я. Ю. Нарис історії України: формування модерної української нації. К. : Генеза, 1996. 360 с.
2. Дорошенко Д. І. Нарис історії України: у 2 т. К. : Глобус, 1992. Т. 1. 256 с.; Т. 2. 384 с.
3. Сарбей В. Г. Історія України XIX – початку XX ст. К. : Генеза, 1996. 432 с.
4. Маґочій П.-Р. Україна: історія її земель та народів; пер. з англ. К. : Кріон, 2012. 1040 с.
5. Реєнт О. П. Україна в імперську добу (XIX – початок XX ст.). К. : Вища школа, 2003. 255 с.
6. Kappeler A. The Russian Empire: A Multi-ethnic History. Harlow : Longman, 2001. 472 p.
7. Himka J.-P. Galician Villagers and the Ukrainian National Movement in the Nineteenth Century. Basingstoke : Macmillan, 1988. 358 p.
8. Rudnytsky I. L. Essays in Modern Ukrainian History. Edmonton : Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 1987. 517 p.
9. Субтельний О. Україна: Історія; пер. з англ. К. : Либідь, 1993. 736 с.
10. Касьянов Г. В. Теорії нації та націоналізму. К. : Либідь, 1999. 368 с.

Посилання на вебресурси:

- Електронна бібліотека «Україніка»
- Центр міської історії Центрально-Східної Європи
- Austrian Archives Online

Заняття 6. Українська революція 1917–1921 рр. та формування державних інституцій

Мета: дослідити процес відродження української державності на початку XX ст. Проаналізувати діяльність Центральної Ради, Гетьманату Павла Скоропадського, Директорії УНР та Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). З’ясувати причини внутрішньополітичних криз та зовнішньополітичних викликів, що завадили збереженню незалежності. Оцінити роль Акту Злуки як символу соборності України.

Завдання:

1. Простежити еволюцію вимог Центральної Ради від автономії до незалежності (чотири Універсали).
2. Оцінити державотворчий досвід П. Скоропадського (Академія наук, університети).
3. Дослідити військові кампанії армії УНР та УГА.
4. Проаналізувати причини поразки Української революції.

Питання для перевірки базових знань:

- Коли і за яких обставин була створена УНР?
- Що таке «Зимові походи» армії УНР?
- Яке значення бою під Крутами?
- Хто такий Симон Петлюра?

План семінарського заняття:

1. Центральна Рада: шлях від автономізму до проголошення самостійності (IV Універсал).
2. Українська Держава Павла Скоропадського: консерватизм та культурне будівництво.
3. Директорія УНР та збройна боротьба за державність. Акт Злуки 22 січня 1919 року.
4. ЗУНР: внутрішня стабільність та «Листопадовий чин».

Теми доповідей:

1. Володимир Винниченко – політик і літератор у вирі революції.
2. Павло Скоропадський: спроба побудови української монархії.
3. Нестор Махно та анархістський рух в Україні.
4. Українська дипломатія 1917-1921 рр. та Брестський мир.
5. Бій під Крутами в історичній пам'яті українців.

Список використаної літератури:

1. Верстюк В. Ф. Українська Центральна Рада: документи і матеріали: у 2 т. К. : Заповіт, 1997. Т. 1. 344 с.
2. Солдатенко В. Ф. Українська революція: концепція та історіографія. К. : Либідь, 1999. 976 с.
3. Винниченко В. Відродження нації. К. : Політвидав України, 1990. 472 с. (Репринт. вид.: Відень, 1920).
4. Скоропадський П. Спогади: кінець 1917 – грудень 1918. К. ; Філадельфія : Вид-во ім. О. Теліги, 1995. 493 с.
5. Полонська-Василенко Н. Д. Історія України: у 2 т. К. : Либідь, 1995. Т. 2. 608 с.
6. Литвин М. Р. Українсько-польська війна 1918–1919 рр. Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1998. 488 с.
7. Hunczak T. (Ed.). The Ukraine, 1917–1921: A Study in Revolution. Cambridge, Mass. : Harvard Ukrainian Research Institute, 1977. 424 p.
8. Reshetar J. S. The Ukrainian Revolution, 1917–1920: A Study in Nationalism. Princeton, N.J. : Princeton University Press, 1952. 363 p.

9. Magocsi P. R. Ukraine: A Historical Atlas. Toronto : University of Toronto Press, 1985. 64 p.

Посилання на вебресурси:

- Ukrainian Revolution (Encyclopedia of Ukraine)
- Настільна гра “Українська революція 1917-1921”

Заняття 7. Україна в міжвоєнний період та Друга світова війна

Мета: дослідити трагічні та героїчні сторінки української історії 1920-1940х рр. Проаналізувати суперечливість політики українізації, жахи Голодомору-геноциду 1932-1933 рр. та сталінських репресій («Розстріляне відродження»). Висвітлити роль України у Другій світовій війні як театру запеклих воєнних дій, внесок українців у перемогу над нацизмом та діяльність Руху Опору (УПА, радянське підпілля).

Завдання:

1. Розкрити механізм та наслідки Голодомору 1932-1933 рр.
2. Охарактеризувати культурний підйом 1920-х рр. (М. Хвильовий, Л. Курбас).
3. Дослідити ідеологію та діяльність ОУН і УПА.
4. Оцінити масштаби демографічних та культурних втрат України у війні.

Питання для перевірки базових знань:

- Що таке «українізація» (коренізація)?
- Яке визначення дає закон України Голодомору 1932-1933 рр.?
- Коли і ким була створена УПА?
- Що таке «план Ост»?

План семінарського заняття:

1. Радянська модернізація України: індустріалізація, колективізація та Голодомор.
2. Культурне життя 1920-1930-х рр.: від творчого розквіту до «Розстріляного відродження».
3. Україна в початковий період Другої світової війни (1939-1941рр.).
4. Окупаційний режим, Голокост та Рух Опору на українських землях.

Теми доповідей:

1. Микола Хвильовий: ідеолог українського комунізму чи національний пророк?
2. Трагедія Бабиного Яру – спільна біль українського та єврейського народів.
3. Олександр Довженко: геній кіно у лещатах тоталітаризму.
4. Депортація кримських татар 1944 р. причини та наслідки.
5. Постать Степана Бандери в історії та міфології.

Список використаної літератури:

1. Applebaum A. Red Famine: Stalin's War on Ukraine. New York : Doubleday, 2017. 496 p.
2. Berkhoff K. C. Harvest of Despair: Life and Death in Ukraine Under Nazi Rule. Cambridge, Mass. : Harvard University Press, 2004. 480 p.
3. Lower W. Nazi Empire-Building and the Holocaust in Ukraine. Chapel Hill : The University of North Carolina Press, 2005. 307 p.
4. Касьянов Г. В. Українська інтелігенція 1920-х – 30-х років: соціальний портрет та історична доля. К. : Либідь, 1992. 272 с.
5. Коваль М. В. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939–1945 рр.). К. : Альтернативи, 1999. 336 с.
6. Конквест Р. Жнива скорботи: радянська колективізація і Голодомор; пер. з англ. К. : Либідь, 1993. 384 с.
7. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження: Антологія 1917–1933. К. : Смолоскип, 2004. 944 с.
8. Патриляк І. К. «Перемога або смерть»: український визвольний рух у 1939–1960-х рр. К. : К.І.С., 2012. 447 с.
9. Снайдер Т. Криваві землі: Європа між Гітлером і Сталіним; пер. з англ. К. : Грані-Т, 2011. 464 с.
10. Шаповал Ю. І. Україна 20-х – 50-х років: сторінки ненаписаної історії. К. : Наукова думка, 1993. 192 с.

Посилання на вебресурси:

- Національний музей Голодомору-геноциду
- Електронний архів українського визвольного руху
- The Second World War in Ukraine (History Online)

Заняття 8. Сучасна культура України: освіта, мистецтво, наука, цифрові практики

Мета: дослідити трансформацію української культури в епоху незалежності та в умовах сучасної російської агресії. Проаналізувати реформи в системі освіти, розвиток новітніх мистецьких течій (постмодернізм, стріт-арт), наукові досягнення (ІТ-сектор, космос). Окрему увагу приділити цифровізації культурної спадщини, ролі соціальних мереж та цифрових платформ у популяризації українського контенту у світі.

Завдання:

1. Вивчити структуру сучасного літературного процесу (Жадан, Забужко, Андрухович).
2. Оцінити роль культурної дипломатії (Український інститут, Український культурний фонд).
3. Дослідити вплив цифровізації на освіту (платформи онлайн-навчання).
4. Проаналізувати феномен «м’якої сили» України через музику та кіно.

Питання для перевірки базових знань:

- Що таке Болонський процес?

- Які українські фільми отримали нагороди на міжнародних фестивалях за останні 10 років?
- Яка роль ІТ-галузі в сучасній економіці України?
- Що таке «цифрова гуманітаристика» (Digital Humanities)?

План семінарського заняття:

1. Освітня реформа в Україні: від «Нової української школи» до автономії університетів.
2. Сучасна українська література та візуальне мистецтво в глобальному контексті.
3. Українська наука: виклики війни та інтеграція в європейський дослідницький простір.
4. Цифрові практики: оцифрування архівів, віртуальні музеї та боротьба з дезінформацією.

Теми доповідей:

1. Оксана Забужко та Сергій Жадан – амбасадори української культури у світі.
2. Феномен українського графіті та муралізму.
3. Наукові відкриття незалежної України (станція «Академік Вернадський», супутники).
4. «Дія» та цифрова держава: український досвід для світу.
5. Культурний фронт: роль митців у захисті національної ідентичності під час війни.

Список використаної літератури:

1. Забужко О. С. Хроніки від Фортінбраса. К. : Факт, 1999. 368 с.
2. Жадан С. В. Ворошиловград. Харків : Фоліо, 2010. 320 с.
3. Гнатюк О. Л. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. К. : Критика, 2005. 240 с.
4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодерн. К. : Критика, 2005. 263 с.
5. Сучасна українська культура: навчальний посібник / за ред. В. А. Мацука. К. : Академвидав, 2010. 392 с.
6. Український інститут: звіт про стан культурної дипломатії, 2020–2024. К. : Український інститут, 2024. 120 с.
7. Андрухович Ю. І. Моя Європа: дві есеї та одна розмова. Львів : Видавництво Старого Лева, 2001. 96 с.
8. Wilson A. The Ukrainians: Unexpected Nation. 4th ed. New Haven : Yale University Press, 2015. 400 p.
9. Pavlyshyn M. Canon and Community: Essays on Modern Ukrainian Literature. Brighton, MA : Academic Studies Press, 2019. 250 p.
10. Onyshkevych L., Rewakowicz M. (Eds.). Contemporary Ukraine on the Cultural Map of Europe. Armonk, N.Y. : M.E. Sharpe, 2009. 480 p.

Посилання на вебресурси:

- Український інститут (UI)

- Український культурний фонд (УКФ)
- Ukraïner (Цифрове краєзнавство)
- Diia.gov.ua (Digital Transformation)